

AKCIJSKI PLAN ZA PROVEDBU NACIONALNOG PLANA RAZVOJA BICIKLISTIČKOG PROMETA ZA RAZDOBLJE OD 2023. DO 2025. GODINE

SADRŽAJ

UVOD	1
STRATEŠKI CILJ: ODRŽIVA MOBILNOST.....	2
POSEBNI CILJ 1.: POVEĆANJE KORIŠTENJA BICIKALA PRI SVAKODNEVNIM PUTOVANJIMA	2
Mjera 1.: Uspostava sustava javnih i teretnih bicikala.....	2
Mjera 2.: Izgradnja javne biciklističke infrastrukture.....	3
Mjera 3.: Provedba nacionalne kampanje za poticanje korištenja bicikala.....	3
POSEBNI CILJ 2.: POVEĆANJE SIGURNOSTI BICIKLISTA U PROMETU	6
Mjera 2.1.: Provedba projekata preventivnih i edukativnih aktivnosti u području sigurnosti biciklista u prometu na cestama	6
Mjera 2.2.: Unaprjeđenje zakonodavnog okvira za sigurnost biciklista u cestovnom prometu.....	7
Mjera 2.3.: Utvrđivanje i sanacija potencijalno opasnih dionica/lokacija s prijedlogom poboljšanja sigurnosti prometovanja biciklista	8
PRILOZI	10

UVOD

U svrhu provedbe posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja biciklističkog prometa za razdoblje od 2023. do 2027. godine, kojega provodi nadležna institucija za biciklistički promet (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture), izrađen je Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana razvoja biciklističkog prometa za razdoblje od 2023. do 2025. godine (u dalnjem tekstu: Akcijski plan).

Akcijski plan predstavlja okvir za provedbu Nacionalnog plana, kojim su za svaki posebni cilj jasno definirane mjere, opisana svrha provedbe mjera, definirani pokazatelji rezultata za praćenje napretka u provedbi, utvrđeni rokovi i nadležnosti za provedbu mjera, procijenjena indikativna finansijska sredstva za provedbu te utvrđena poveznica na izvor financiranja u proračunu za provedbu pojedine mjere.

Planirano je da se mjere u okviru ovoga Akcijskoga plana financiraju iz općih sredstava državnog proračuna RH kao i iz sredstava fondova Europske unije te sredstava proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

STRATEŠKI CILJ: ODRŽIVA MOBILNOST

Posebni cilj 1.: Povećanje korištenja bicikala pri svakodnevnim putovanjima
Mjera 1.: Uspostava sustava javnih i teretnih bicikala

Strateški cilj: Održiva mobilnost

Posebni cilj 1.: Povećanje korištenja bicikala pri svakodnevnim putovanjima

Mjera 1.1.: Uspostava sustava javnih i teretnih bicikala

Opis mjere:

Povećanjem broja novih i nadogradnjom postojećih sustava javnih bicikala postići će se veća dostupnost javnih bicikala u urbanim sredinama, što će izravno pridonijeti većoj mogućnosti korištenja bicikala te poticanju građana na aktivne oblike kretanja pri svakodnevnim putovanjima. Jedinice lokalne samouprave s nedovoljno razvijenim sustavima javnih bicikala ne uspijevaju iskoristiti sav potencijal i prednosti ovakve dopune uslugama javnoga prijevoza. Na navedeno utječe nedovoljan broj stanica sustava javnih bicikala kojih bi u mnogim gradovima trebalo biti značajno više u odnosu na trenutačno stanje i broj stanovnika. Javnim biciklom podrazumijeva se usluga zajedničkoga prijevoza u kojoj su bicikli dostupni za zajedničko korištenje pojedincima na kratkoročnoj osnovi prema definiranoj cijeni ili besplatno. Jedinice lokalne samouprave korisnici su fonda za uspostavu sustava javnih bicikala.

Uspostava sustava javnih teretnih bicikala značajno će pridonijeti popularizaciji u Hrvatskoj slabo razvijenoga oblika transporta robe koji će sve više dobivati na značaju okretanjem jedinica lokalne samouprave održivom i za okoliš prihvatljivom načinu upravljanja prometom. Teretni bicikl po definiciji jest bicikl koji nosi teret, dodatnu težinu, dok normalni bicikl jednostavno nosi vozača.

Pokazatelj rezultata:

- 1.1.1. Broj novo uspostavljenih stajališta javnih bicikala;
- 1.1.2. Broj novih javnih bicikala;
- 1.1.3. Broj novih teretnih javnih bicikala.

Nadležnost za provedbu mjere:

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Ukupna procjena troška provedbe za razdoblje od 2023. do 2025. godine:

9.466.377,47 EUR

Vrsta mjere: I

Mjera 2.: Izgradnja javne biciklističke infrastrukture

Strateški cilj: Održiva mobilnost

Posebni cilj 1.: Povećanje korištenja bicikala pri svakodnevnim putovanjima

Mjera 1.2.: Izgradnja javne biciklističke infrastrukture

Opis mjere:

Izgradnjom biciklističkih prometnih površina ostvaruje se najvažniji korak potreban za uključivanje i osiguravanje mogućnosti za sigurnu i atraktivnu vožnju biciklom svim skupinama građana. Biciklisti početnici, djeca, starije osobe i osobe s invaliditetom samo su neke od skupina građana kojima izdvojene biciklističke prometne površine predstavljaju osnovni uvjet koji im je potreban pri donošenju odluke o tome hoće li koristiti bicikl za svoja svakodnevna putovanja. Osigurati će se finansijska sredstva koja su potrebna za izgradnju novih dionica biciklističkih prometnica na državnim cestama i na području gradova. Za svako unaprjeđenje biciklističke infrastrukture ili izgradnju novih dionica/prometnica izraditi će se prometni elaborat te provesti vrednovanje istog nakon izgradnje u skladu s ECF smjernicama.

Pokazatelj rezultata:

- 1.2.1. Duljina novoizgrađenih biciklističkih prometnica (km).

Nadležnost za provedbu:

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture/Upravitelji javnih cesta, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Sunositelj mjere:

Jedinice lokalne samouprave

Ukupna procjena troška provedbe za razdoblje od 2023. do 2025. godine:

87.754.378,80 EUR

Vrsta mjere: I

Mjera 3.: Provedba nacionalne kampanje za poticanje korištenja bicikala

Strateški cilj: Održiva mobilnost

Posebni cilj 1.: Povećanje korištenja bicikala pri svakodnevnim putovanjima

Mjera 1.3.: Provedba nacionalne kampanje za poticanje korištenja bicikala

Opis mjere:

Provedbom promotivnih kampanjama i promotivnih aktivnostima, kojima se promiče bicikl kao pouzdano sredstvo za svakodnevno putovanje na posao ili obrazovanje povećati će se svijest građana o prednostima ovoga načina prijevoza. Provedba promotivne kampanje uključivati će promoviranje putovanja biciklom na posao (na načine kojima bi poslodavci poticali zaposlenike za odabir modaliteta), multimodalna putovanja i korištenje bicikla za dolazak u školu/ fakultet.

Osim provedbom promotivnih kampanja planirano je i pružanje subvencija poslodavcima koji potiču zaposlenike na korištenje bicikla za svakodnevni dolazak na posao. Višestruke koristi i za zaposlenike i za poslodavce razlog su tomu što pojedini poslodavci već sada uvode pogodnosti za svoje zaposlenike koji koriste ili će tek početi koristiti bicikl za dolazak na posao. Subvencioniranje ulaganja u kvalitetna parkirališta za bicikle, tuševe i ostalu popratnu infrastrukturu, kao i poticanje drugih pogodnosti koje poslodavci osiguravaju zaposlenicima (servis bicikala za zaposlenike, edukativna predavanja, nagrade i dr.) za poticanje dolaska biciklom na posao će dodatno doprinijeti većem korištenju bicikla pri svakodnevnim putovanjima. Većim korištenjem bicikla u svakodnevnom prometu pridonijeti će se smanjenju negativnih utjecaja motoriziranog prometa na okoliš.

Potrebi svakodnevne fizičke aktivnosti kod djece svakodnevnim korištenjem bicikla osiguran je značajan doprinos. Ospozobljavanjem djece za sigurno korištenje bicikla (koje će provoditi MUP, u suradnji s Hrvatskim autoklubom) te povećanjem broja kvalitetnih parkirališta za bicikle unutar škola ili u blizini njih osigurati će se preduvjeti koji su potrebni kako bi djeca u značajnijem broju dolazila biciklima u školu te usvojila ovu zdravu naviku. Stvaranjem budućih generacija korisnika bicikla, koji kretaju i svakodnevnim putovanjima u prometu pristupaju na održiv, zdrav i prihvatljiv način, doprinijeti će se provedbi posebnog cilja te doprinijeti smanjenju nepovoljnog utjecaja prometa na okoliš, poboljšati zdravlje stanovništva te u konačnici doprinijeti poboljšanju kvalitete života svih građana.

Pokazatelj rezultata:

- 1.3.1. Broj provedenih nacionalnih kampanja za promociju putovanja biciklom na posao, intermodalno putovanje te putovanje biciklom do škole;
- 1.3.2. Broj održanih konferencija;
- 1.3.3. Broj podijeljenih priručnika (tiskanog promotivnog materijala) za korisnike bicikala u prometu.

Nadležnost za provedbu:

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Ukupna procjena troška provedbe za razdoblje od 2023. do 2025. godine:

1.200.000,00 EUR

Vrsta mjere: R

Posebni cilj 2.: Povećanje sigurnosti biciklista u prometu

Mjera 2.1.: Provedba projekata preventivnih i edukativnih aktivnosti u području sigurnosti biciklista u prometu na cestama

Strateški cilj: Održiva mobilnost

Posebni cilj 2.: Povećanje sigurnosti biciklista u prometu

Mjera 2.1.: Provedba projekata preventivnih i edukativnih aktivnosti u području sigurnosti biciklista u prometu na cestama

Opis mjere:

Svrha je povećanje broja preventivnih i edukativnih aktivnosti za postojeće i potencijalne korisnike bicikla. Zadatkom je preventivnih i edukativnih aktivnosti educirati polaznike o znanjima i vještinama iz područja tehničke ispravnosti bicikla, tekućega i godišnjega održavanja bicikla, sigurnoga upravljanja biciklom kao vozilom te provedba medijskih kampanja usmjerenih k starijoj populaciji vozača osobnih vozila i bicikala s ciljem povećanja svijesti o važnosti sigurnoga sudjelovanja u prometu. Izgradnja poligona za edukaciju o sigurnom upravljanju biciklom većem će broju biciklista omogućiti usvajanje dodatnih vještina i ispravljanje potencijalnih pogrešaka u načinu upravljanja biciklom.

Promotivnim aktivnostima podizanja vlastite svijesti o važnosti korištenja svjetala, reflektirajućih prsluka i potencijalno kaciga za bicikliste povećat će se svijest biciklista o njihovoј sigurnosti. Provodenjem edukacija i biciklističkih ispita ispituju se temeljna znanja sudionika te se prenose kvalitetne vještine upravljanja biciklom i načela ponašanja u prometu na cestama. Stalnim se preventivnim akcijama želi smanjiti nepoštivanje važećih propisa s ciljem povećanja sigurnosti biciklista na kritičnim lokacijama/dionicama u cestovnoj mreži. Uvođenjem edukacija službenika koji potiču korištenje bicikla za dolazak u školu od rane se dobi nastoje stvoriti zdrave navike kod djece, ali i kod njihovih roditelja.

Pokazatelj rezultata:

- 2.1.1. Broj provedenih edukacija u području prevencije nastanaka prometnih nesreća s biciklistima do kraja 2025. godine;
- 2.1.2. Broj uspostavljenih poligona sigurnog upravljanja biciklom do kraja 2025. godine;
- 2.1.3. Broj provedenih edukacija o svijesti sigurnog upravljanja biciklom na cijelom području Republike Hrvatske do kraja 2025. godine u svim županijama;
- 2.1.4. Broj učenika osnovnih škola koji su uspješno završili edukativni program "Program osposobljavanja za upravljanje biciklom".

Nadležnost za provedbu:

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ukupna procjena troška provedbe za razdoblje od 2023. do 2025. godine:

630.433,50 EUR

Vrsta mjere: R

Mjera 2.2.: Unaprjeđenje zakonodavnog okvira za sigurnost biciklista u cestovnom prometu

Strateški cilj: Održiva mobilnost

Posebni cilj 2.: Povećanje sigurnosti biciklista u prometu

Mjera 2.2.: Unaprjeđenje zakonodavnog okvira za sigurnost biciklista u cestovnom prometu

Opis mjere:

Unaprjeđenjem postojeće legislative u području sigurnosti prometovanja s naglaskom na tehničku ispravnost bicikla, električnih romobila, teretnih bicikala, bicikala za prijevoz osoba i ostalih nekategoriziranih vozila s vlastitim pogonom povećat će se stupanj tehničke ispravnosti vozila i pasivnih elemenata sigurnosti u prometu na cestama. Unaprjeđenjem legislative koja se odnosi na infrastrukturu biciklističkoga prometa s obzirom na urbane sredine, razvoj ostalih važnih zakona, pravilnika i smjernica (ceste, signalizacija, biciklistička infrastruktura) te njihovo međusobno usklađivanje omogućiće učinkovito praćenje stanja sigurnosti te kvalitetno upravljanje sigurnošću u prometu na cestama. Unaprjeđenjem legislative s obzirom na sudjelovanje u prometu biciklista na cestama povećat će se znanja i vještine svih biciklista pri sudjelovanju u prometu na cestama. Definiranjem određenih elemenata propisa poput ograničenja brzine kretanja vozača bicikala na 10 km/h u području raskrižja i obveze praćenja školske djece od strane odrasle osobe (minimalna dob – 18 godina) omogućiće se ubrzaniji razvoj biciklističkoga prometa.

Pokazatelj rezultata:

- 2.2.1. Broj izrađenih nacrta prijedloga unaprjeđenih propisa za područje sigurnosti biciklističkog prometa na cestama;
- 2.2.2. Broj usvojenih izmijenjenih/ unaprjeđenih propisa iz područja biciklističkog prometa.

Nadležnost za provedbu:

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo unutarnjih poslova

Ukupna procjena troška provedbe za razdoblje od 2023. do 2025. godine:

21.368,00 EUR

Vrsta mjere: R**Mjera 2.3.: Utvrđivanje i sanacija potencijalno opasnih dionica/lokacija s prijedlogom poboljšanja sigurnosti prometovanja biciklista****Strateški cilj: Održiva mobilnost****Posebni cilj 2.: Povećanje sigurnosti biciklista u prometu****Mjera 2.3.: Utvrđivanje i sanacija potencijalno opasnih dionica/lokacija s prijedlogom poboljšanja sigurnosti prometovanja biciklista****Svrha mjere:**

Utvrđivanjem potencijalno opasnih dionica/lokacija s prijedlogom poboljšanja sigurnosti prometovanja biciklista kroz analize parametara prometnih nesreća i primjenom rješenja na temelju stručnih znanja i primjera dobre prakse, doprinijeti će se smanjenju broja postojećih i sprječavanju nastajanja novih opasnih dionica/ lokacija za kretanje biciklista u prometu.

Izradom karata za sigurno kretanje biciklom u područjima velikih atraktora putovanja (škole, zdravstvene ustanove, trgovачki centri i sl.) povećat će sigurnost za sve kategorije biciklista i posljedično će se poboljšati mobilnost stanovništva .

Ugradnjom nove prometne signalizacije za sigurnije biciklističke rute pružat će se kvalitetne i pravovaljane informacije svim kategorijama biciklista (posebno cikloturistima i rekreativcima) o potencijalnim opasnostima.

Provodenjem istraživanja o utjecajnim čimbenicima zbog kojih se događaju prometne nesreće s biciklistima te redefiniranjem klasifikacije prometnih nesreća po posljedicama (nesreće s teškim i s lakšim ozljedama) za biciklistički promet omogućit će se poboljšanje kvalitete prikupljanja podataka vezanih uz lokaciju prometnih nesreća (GPS lokacije) u kojima sudjeluju biciklisti te definiranje prioriteta u kontekstu povezivanja ruta na regionalnoj razini za biciklistički promet.

Provodenjem analiza o prometnim nesrećama biciklista, o organizacijama koje potiču korištenje bicikla (poslodavci, obrazovne ustanove i dr.), postojećem stanju infrastrukture, korištenju ruta od strane cikloturista i razradom postojeće metodologije

prikupljanja podatka o prometnim nesrećama biciklista, unaprijediti će se odabir optimalnih mjera za unaprjeđenje sigurnosti biciklističkog prometa.

Pokazatelj rezultata:

- 2.3.1. Broj utvrđenih opasnih lokacija/dionica za sigurno kretanje biciklom za sva županijska središta i JLS-ove veće od 10.000 stanovnika;
- 2.3.2. Broj saniranih opasnih lokacija/dionica za korisnike biciklističkog prometa.

Nadležnost za provedbu:

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ukupna procjena troška provedbe za razdoblje od 2023. do 2025. godine:

339.372,00 EUR

Vrsta mjere: R/I

PRILOZI

Nacrt prijedloga Nacionalnog plana razvoja biciklističkog prometa za razdoblje od 2023. do 2027. godine

Prilog 2. Tablični prikaz Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana razvoja biciklističkog prometa za razdoblje od 2023. do 2025. godine